

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Sud Bosne i Hercegovine

Суд Босне и Херцеговине

Predmet broj : S1 1 K 027348 19 Krž 2

Datum održavanja sjednice: 05.07.2019. godine

Datum pisanog otpravka: 12.07.2019. godine

Pred Apelacionim vijećem u sastavu:

Sudija Redžib Begić, predsjednik vijeća

Sudija Dr Miloš Babić, sudija izvjestilac

Sudija Hilmo Vučinić , član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv optuženog

ALMINKA ISLAMOVIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Miroslav Janjić

Braniteljica optuženog Alminka Islamovića: advokat Senka Nožica

Broj: S1 1 K 027348 19 Krž 2
Sarajevo, 05.07.2019. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja, Odjela I za ratne zločine, sastavljenom od sudije Redžiba Begića kao predsjednika vijeća, te sudija Dr Miloša Babića i Hilme Vučinića, kao članova vijeća, uz učešće pravne savjetnice Lejle Džaferbegović, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Alminka Islamovića zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke a), c), e) i f) Krivičnog zakona BiH i krivičnog djela Uništavanje kulturnih, historijskih i religijskih spomenika iz člana 183. stav 1. istog zakona, odlučujući o žalbi Tužilaštva Bosne i Hercegovine i žalbi braniteljice optuženog Alminka Islamovića, advokata Senke Nožice izjavljenim protiv prvostepene presude ovog Suda broj: S1 1 K 027348 18 Kri od 01.04.2019. godine, nakon održane javne sjednice vijeća Apelacionog odjeljenja, u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine Miroslava Janjića, optuženog Alminka Islamovića i njegove braniteljice, advokata Senke Nožice, dana 05.07.2019. godine donio je slijedeću:

P R E S U D U

Žalba branioca optuženog Alminka Islamovića, izjavljena protiv presude ovog Suda broj: S1 1 K 027348 18 Kri od 01.04.2019. godine, **odbija se kao neosnovana**, dok se **žalba Tužilaštva BiH djelomično uvažava** te se navedena presuda **preinačava** u pogledu odluke o kazni, tako što se optuženi Alminko Islamović za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1., u vezi sa članom 22. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), uz primjenu odredbi iz članova 33., 38., 41. i 42. stav 2. i 43. stav 1. KZ SFRJ, **osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, dok se u ostalom dijelu prvostepena presuda potvrđuje.**

O b r a z l o ž e n j e

I T O K P O S T U P K A

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Suda BiH, Suda) broj: S1 1 K 027348 18 Kri od 01.04.2019. godine, optuženi Alminko Islamović oglašen je krivim da je u

tački 1. osuđujućeg dijela izreke počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SFRJ, dok je u tački 2. osuđujućeg dijela izreke presude počinio isto krivično djelo u vezi sa članom 22. istog Zakona, pa je na osnovu člana 285. ZKP BiH, uz primjenu članova 33., 38., 41. i 42. stav 2. i 43. stav 1. KZ SFRJ **osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 2 (dva) mjeseca**, u koju je uračunato vrijeme koje je optuženi Alminko Islamović proveo u pritvoru u periodu od 25.10.2017. godine do 06.04.2018. godine.

2. Istom presudom na osnovu člana 188. stav 1. ZKP BiH optuženi je obavezan da naknadi troškove krivičnog postupka, o čijoj visini će Sud donijeti posebno rješenje. Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH oštećeni Branislav Narić upućen je sa imovinskopравnim zahtjevom na parnicu.

3. Pobijanom presudom na osnovu odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH optuženi Alminko Islamović oslobođen je optužbe da je pod tačkom 1. optužnice počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) KZ BiH, pod tačkom 2. a) i b) krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, pod tačkom 3. a), b), c) i d) krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c), e) f) KZ BiH, pod tačkom 4. krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH i pod tačkom 5. krivično djelo Uništavanje kulturnih, istorijskih i religijskih spomenika iz člana 183. stav 1. KZ BiH i krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka f) KZ BiH.

4. U odnosu na oslobađajući dio presude, optuženi se u skladu sa odredbom člana 189. stav 1. ZKP BiH oslobađa dužnosti naknade troškova, dok su na osnovu odbredbe člana 198. stav 3. ZKP BiH oštećeni sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnični postupak.

II ŽALBA I ODGOVORI NA ŽALBU

5. Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Tužilaštvo) i braniteljica optuženog Alminka Islamovića, advokat Senka Nožica.

6. Tužilaštvo BiH izjavilo je žalbu zbog: bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnoj opravnoj sankciji, sa

prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH žalbu uvaži, ukine pobijanu presudu i odredi održavanje pretresa.

7. Braniteljica optuženog Alminka Islamovića dostavila je odgovor na žalbu Tužilaštva BiH sa prijedlogom da se ista odbije kao neosnovana, te potvrdi prvostepena presuda u oslobađajućem dijelu.

8. Žalbu protiv osuđujućeg dijela prvostepene presude izjavila je braniteljica optuženog Islamovića, zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakonika, pogrešno utvrđenog stanja, odluke o krivičnoj sankciji, te zbog odluke o troškovima krivičnog postupka, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH usvoji žalbu i prvostepenu presudu preinači tako što će osuđenog Alminka Islamovića osloboditi od optužbe, te eventualno ukine pobijanu presudu i zakaže održavanje pretresa pred Apelacionim vijećem Suda BiH. Odgovor na izjavljenu žalbu u ostavljenom roku, Tužilaštvo nije dostavilo.

III SJEDNICA VIJEĆA

9. Na osnovu člana 304. ZKP BiH, dana 05.07.2019. godine održana je javna sjednica pred vijećem Apelacionog odjeljenja (u daljem tekstu: Apelaciono vijeće/Vijeće) u prisustvu tužioca Tužilaštva, optuženog Alminka Islamovića i braniteljice, advokata Senka Nožice.

10. Na održanoj sjednici Apelacionog vijeća postupajući tužilac je ukratko izložio sadržaj podnesene žalbe, ističući da u cjelosti ostaje pri istaknutim žalbenim prigovorima, kao i prijedlogu iz žalbe. Tužitelj nije dostavio odgovor na žalbu odbrane optuženog, stoga je imao priliku da se u javnom dijelu sjednice izjasni i u pogledu žalbe odbrane optuženog Islamovića, ukazujući da je ista neosnovana, te da se kao takva odbije u cjelosti.

11. Braniteljica optuženog takođe je ukratko izložila navode i prijedloge izjavljene žalbe, ostajući i kod pisano iznesenih navoda u odgovoru na žalbu Tužilaštva. Optuženi se u cjelosti saglasio sa navodima svoje braniteljice.

IV OPŠTA PITANJA

12. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće naglašava da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi

navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

13. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

14. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će Apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore *prima facie* odbiti kao neosnovane.

V ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BIH (BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA)

15. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka, kao žalbeni osnov, definisane su članom 297. ZKP BiH, te su taksativno nabrojane u tačkama od a) do k) stava 1. ovog člana.

16. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu prepostavku da su negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan uticaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

17. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu već postoje ako Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude (član 297. stav 2. ZKP BiH).

18. Ukoliko bi vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da, u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH, ukine prvostepenu presudu, osim u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.

A. ŽALBA ODBRANE OPTUŽENOG
PRIGOVOR IZ ČLANA 297. STAV 1. TAČKA J) ZKP-A BiH

19. Najprije, Apelaciono vijeće će primjetiti da se u predmetnoj žalbi optužbe kao osnov zbog kojeg se pobija prvostepena presuda navodi i bitna povreda odredaba krivičnog postupka, međutim iz obrazloženja žalbe ne proizilazi, niti je uopšte navedeno koji dio presude tužilac u tom smislu osporava, dokaz ili postupak prvostepenog suda, nije navedeno jasno i argumentirano obrazloženje kojim bi se potkrijepio istaknuti žalbeni osnov iz kojeg se navodno takođe osporava prvostepena presuda. Stoga, ovo vijeće će se obrazložiti prigovore odbrane u kontekstu naslovljenog žalbenog osnova.

20. Žalbom odbrane Alminka Islamovića ukazuje se da je prvostepeni sud prekoračio optužbu na štetu optuženog Alminka Islamovića i u tome nalazi bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1 tačka j) ZKP BiH. Naime, odbrana je stava da je prostim okom vidljivo da se u tački 3. d) optužnice kao oštećeni navodi lice Borislav Narić, dok u tački 1. osuđujućeg dijela izreke presude, a po ovoj tački optužnice, se kao oštećeni navodi lice Branislav Narić.

21. Odbrana je navedeni prigovor isticala i u toku prvostepenog postupka, odnosno osporavala identitet oštećenog Branislava Narića, ističući da se ne radi o licu koje je navedeno u činjeničnom opisu tačke 3d) potvrđene optužnice, obzirom da se u istom spominje lice po imenu Borislav Narić.

22. Po ocjeni ovog vijeća, a nakon uvida u spis predmeta, ne radi se o bitnoj povredi odredaba krivičnog postupka na koju se ukazuje žalbom odbrane, odnosno o povredi kojom je prvostepeno vijeće prekoračilo optužbu na štetu optuženog.

23. Naime, posve je jasno utvrđeno u toku glavnog pretresa da se radilo o propustu Tužilaštva koji se ogleda u očiglednoj omašci prilikom kucanja spornog imena, te da je uvidom u spisak svjedoka koji su predloženi za saslušanje u potvrđenoj optužnici (ime oštećenog naznačeno je pod brojem 2), ali i u iskaz samog oštećenog dat na glavnom pretresu Borislava

Narića, te u iskaz svjedoka Vinka Okolića koji je potvrdio da je dana 02.06.1992. godine s njim zajedno lišen slobode Branislav Narić, prvostepeno vijeće ispravno zaključilo da se u konkretnom slučaju radi o Branislavu Nariću, a ne o Borislavu Nariću. Dakle, ispravkom imena oštećenog u činjeničnom opisu tačke 1. osuđujućeg dijela izreke presude, prvostepeno vijeće nije dovelo optuženog u teži položaj u odnosu na ono što mu je na teret stavljeno optuženicom, budući da je nesporno utvrđeno da se radilo o istom oštećenom, i da je rezultat ove razlike u imenu, zapravo očigledna omaška prilikom kucanja imena oštećenog od strane Tužilaštva u činjeničnom opisu.

VI-ŽALBENI OSNOV U SKLADU SA ČLANOM 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A.STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

24. Vijeće Apelacionog odjeljenja, u kontekstu ovog žalbenog prigovora, primjećuje da se presuda može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kada je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno utvrdio ili nije utvrdio, odnosno kada na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi, a sve u skladu sa odredbom člana 299. ZKP BiH.

25. Standard koji vijeće Apelacionog odjeljenja treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost. Vijeće Apelacionog odjeljenja će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka, isključujući svaku razumnu sumnju. U tom smislu, prilikom utvrđivanja da li je zaključak prvostepenog suda bio opravdan, Vijeće Apelacionog odjeljenja će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdio prvostepeni sud u prvostepenom postupku.

26. Vijeće Apelacionog odjeljenja ima na umu, kao opšte načelo, da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene u prvostepenom postupku prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti prvostepenog suda. Stoga ovo Vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja, koje je utvrdio prvostepeni sud. Vijeće Apelacionog odjeljenja može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje prvostepenog suda samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na

koje se oslanjao prvostepeni sud ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna".

1. Žalba Tužilaštva BiH

27. Tužilaštvo BiH navodi da je sud u paragrafima 196., 197., 198., i 199. propustio dužnost koja proizlazi iz odredaba ZKP BiH, a odnose se na obavezu suda da dokaze ocijeni, a nakon toga dovede u međusobnu vezu. Tako je Tužilaštvo BiH stava da sud nije izvršio ocjenu iskaza svjedoka Dujanjić Željka, Dujanić Branka i Drage Trifković, jer nije naveo niti jedan razlog zbog kojeg iskaze ovih svjedoka smatra nevjerodostojnim zbog čega na osnovu njih nije mogao van razumne sumnje utvrditi da je optuženi učestvovao u zabranjenim radnjama prema Slavku Čereku. Tužilaštvo BiH je mišljenja da je Sud BiH propustio i dužnost da dokaze dovede u međusobnu vezu pa tako u interpretaciji iskaza sva tri svjedoka opisuje učešće Alminka Islamovića u tuči te noći kada je preminuo Slavko Čerek. Tužilaštvo BiH navodi da pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje proizlazi iz činjenica da ne samo da se ovi iskazi međusobno potkrepljuju nego se oni potkrepljuju u pogledu odlučne činjenice za ovu tačku optužnice, a to je da je optuženi Alminko Islamović učestvovao u tuči Čerek Slavka te noći kada je on podlegao.

28. U pogledu ocjene iskaza Jove Stjepanovića, Ratka Kovačevića, Steve Gajića i zaštićenog svjedoka „S1“, žalba ukazuje da je sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje, jer je u obrazloženju presude naznačeno da se ovi svjedoci nisu mogli izjasniti o konkretnim okolnostima, dok je Tužilaštvo BiH stava da su isti izjavili da je bilo toliko tuča u kojima je učestvovao Alminko Islamović i da su ih preživljavali u veoma teškim psihološkim uslovima kao i da su te tuče bilo gotovo identične, te se iz tog razloga nisu mogli izjasniti o pojedinačnim tučama.

29. Tužilaštvo dalje navodi da je sud u pogledu tačke 1. oslobađujućeg dijela izreke pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje jer je sam sebi kontradiktoran pa tako u pasusu 183. navodi da je u zapisniku o saslušanju svjedoka Ratka Kovačevića iz istrage navedeno da su po njega došli optuženi Alminko Islamović i Ante Štuc i odveli ga i vezali za most, a koji zapisnik je pročitao na glavnom prestresu, a u paragrafu 185. sud navodi da niko od saslušanih svjedoka nije jasno i definisano naveo da je optuženi učestvovao u događajima navedenim u tački 1. optužnice.

1a) - Zaključci Apelacionog vijeća

30. Žalbom se naime, osporava tačka 2a oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude, te Tužilaštvo BiH ukazuje da sud nije izvršio ocjenu iskaza svjedoka Dujanjić Željka, Dujanić Branka i Drage Trifković, jer nije naveo niti jedan razlog zbog kojeg iskaze ovih svjedoka smatra nevjerodostojnim zbog čega na osnovu njih nije mogao van razumne sumnje utvrditi da je optuženi učestvovao u zabranjenim radnjama prema Slavku Čereku.
31. Naime, Apelaciono vijeće nalazi neosnovanim prigovore tužioca, te ih kao takve odbija u cjelosti.
32. Analizirajući obrazloženje pobijane presude u dijelu koji se odnosi na oslobađajuću tačku 2a, Apelaciono vijeće je konstatovalo, da je prvostepeno vijeće dalo ocjenu iskazima svjedoka na način da je iste ocjenio pojedinačno, te u međusobnoj vezi, i iznijelo zaključak sa kojim se slaže ovo vijeće.
33. Naime, ispravno se zaključuje nakon svih predloženih iskaza svjedoka, saslušanih na okolnosti iz tačke 2a, te njihove ocjene, da nije bilo moguće nesumnjivo utvrditi da je optuženi učestvovao u zabranjenim radnjama prema Slavku Čereku, usljed čijih posljedica je preminio a kako je to navedeno u činjeničnom opisu optužnice.
34. Ovaj zaključak se posebno temelji na iskazima svjedoka koji su se, po svom kazivanju, nalazili u prostoriji u kojoj se nalazio i oštećeni Slavko Čerek, a koji su događaj nakon kojeg je oštećeni preminuo, ispričali na tri sasvim suprotna načina. Radi se o svjedocima Branka Dujanića, Željka Dujanića i Drage Trifkovića. Ovo vijeće je analiziralo iskaz svjedoka Željka Dujanića, koji je svjedočio da je oštećeni Čerek izveden iz prostorije u kojoj su bili zatvoreni, te da su nakon kratkog vremena unijeli Slavka Čereka u prostoriju, a koji mu je prilikom uništenja u prostoriju rekao "ubi me Blažen". I drugi svjedoci su prepoznali Blažena Kljajića koji je ušao u prostoriju i izveo Slavka Čereka iz prostorije. Svjedok Branko Dujanić je izjavio da nisu izvodili van prostorije Slavka Čereka, te da je optuženi Čereku udario jedan ili dva šamara, ali da nikakvog maltretiranja nije bilo vani. Treći svjedok Trifković je izjavio da nije nikada vidio da je neko tukao Slavka u zatvoru. Stoga, kada se imaju u vidu iskazi navedenih svjedoka posve je jasno da su žalbeni prigovori kojim se osporavaju zaključci prvostepenog vijeća u pogledu ove oslobađajuće tačke, neosnovani, te da nemaju uporište u izvedenim dokazima optužbe.

35. Kod takvog stanja stvari, a imajući u vidu iskaze saslušanih svjedoka, koji u cjelini posmatrano nemaju potrebnu uvjerljivost i konzistentnost, Apelaciono vijeće zaključuje, a suprotno žalbenim tvrdnjama Tužilaštva, da je prvostepeno vijeće dalo posve razumljive i prihvatljive zaključke zbog čega na osnovu izvedenih dokaza nije moguće utvrditi krivičnu odgovornost optuženog.

36. Navodi Tužilaštva da prvostepeno vijeće nije cijenilo i druge iskaze svjedoka, ne samo ova tri, neosnovani su, budući da u pogledu odluke o krivičnoj odgovornosti optuženog, po ocjeni ovog vijeća, niti drugi izvedeni dokazi optužbe nemaju dokaznu kvalitetu, odnosno nemaju potrebnu snagu uvjerljivosti da je optuženi počinio radnje koje mu se stavljaju na teret tačkom 2a. oslobađajućeg dijela izreke presude.

37. U pogledu ocjene iskaza Jove Stjepanovića, Ratka Kovačevića, Steve Gajića i zaštićenog svjedoka „S1“, žalba ukazuje da je sud pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje, jer je u obrazloženju presude naznačeno da se ovi svjedoci nisu mogli izjasniti o konkretnim okolnostima, dok je Tužilaštvo BiH stava da su isti izjavili da je bilo toliko tuča u kojima je učestvovao Alminko Islamović i da su ih preživljavali u veoma teškim psihološkim uslovima kao i da su te tuče bilo gotovo identične, te se iz tog razloga nisu mogli izjasniti o pojedinačnim tučama.

38. Naime, po ocjeni Apelacionog vijeća, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da su detaljno i u cjelosti razmatrani iskazi pobrojanih svjedoka u žalbi, te da su svi svjedočili o svojim direktnim saznanjima o događajima koje su preživjeli, kao i o njima poznatim počiniocima u inkriminiranom periodu. Dakle, većina navednih svjedoka koji su saslušani tokom dokaznog postupka svjedočili su kako na opše okolnosti dešavanja u toku tog inkriminiranog perioda, tako i o posrednim saznanjima o grupnim tučama i zlostavljanjima zatočenih civila.

39. Sagledavajući iskaze saslušanih svjedoka u pogledu oslobađajuće tačke 3d, koju tužilac osporava, navodeći da isti nisu bili u mogućnosti da se izjašnjavaju o pojedinačnim tučama, prvostepeno vijeće je utvrdilo da svjedoci u svojim izjavama ne navode pojedinosti u vezi radnji optuženog koje se stavljaju na teret optuženom, pri tome se ne radi o marginalnim okolnostima kako to želi prikazati tužilac u vrlo šturoj žalbi, nego o okolnostima koji su bitni za utvrđivanje odgovornosti optuženog, kao što je mjesto na kojem ih je navodno optuženi tukao, kada ih je tukao, način kako ih je tukao, posljedice koje su pretrpjeli. Dakle, ništa od pobrojanog svjedoci

ne iznose, i ono što jesu u odnosu na optuženog, to je veoma malo činjenica ili detalja koji se nisu mogli provjeriti ili ispitati, budući da se svjedoci ili ne sjećaju, nisu sigurni, ili nisu nikada niti izjavili, dakle nije im poznato. Tužilac ukoliko je smatrao da su navedeni svjedoci u žalbi, u svojim iskazima iznosili tačno sve ove pobrojane okolnosti u odnosu na optuženog, to je trebao u žalbi i argumentirati, a ne samo paušalno navesti kako se svjedoci nisu mogli izjašnjavati na pojedinačne tuče, budući da se radilo o masovnim tučama u kojima je učestvovao optuženi.

40. Imajući u vidu navedeno, ovo vijeće zaključuje da je prvostepeno vijeće nakon detaljne i iscrpne analize izvedenih dokaza, utvrdilo posve ispravno da Tužilaštvo nije ponudilo pozdane i vjerodostojne dokaza na osnovu kojih bi se, nesumnjivo moglo utvrditi da je optuženi učestvovao u izvršenju radnji koje su opisane u tački 3d. oslobađajućeg dijela presude.

41. Tužilaštvo dalje navodi da je sud u pogledu tačke 1. oslobađajućeg dijela izreke iznio kontradiktorne zaključke, te je tako u pasusu 183. naveo da je u zapisniku o saslušanju svjedoka Ratka Kovačevića iz istrage navedeno da su po njega došli optuženi Alminko Islamović i Ante Štuc i odveli ga i vezali za most, a koji zapisnik je pročitao na glavnom prestresu, a u paragrafu 185. sud navodi da niko od saslušanih svjedoka nije jasno i definisano naveo da je optuženi učestvovao u događajima navedenim u tački 1. optužnice.

42. Analizom navedenih paragrafa, ovo vijeće ne nalazi da su kontradiktorni zaključci izneseni u pogledu ocjene iskaza svjedoka Kovačevića i ostalih saslušanih svjedoka u odnosu na tačku optuženja u kojoj se optuženi teretio za učestvovanje u formiranju živog štita na mostu na rijeci Savi, opisujući da je optuženi iste povezo na mostu, prvo međusobno, a zatim i za ogradu mosta.

43. Iz sadržaja svjedoka, kako je to i konstatovano od strane prvostepenog vijeća, ne proizilazi da je optuženi bio prisutan na mostu niti da je ikoga vezao na mostu a pogotovo ne da je bilo koga fizički i psihički maltretirao. Činjenica da je svjedok Kovačević tvrdio da ga je optuženi iz zatočeništva doveo do robne kuće gdje je formirana kolona zatočenih lica kojom je zapovjedao Blažen Kljajić i odakle je svjedok zajedno sa ostalim odveden na most, ne dovodi u kontradikciju zaključke prvostepenog vijeća, kako se to posve neosnovano ukazuje žalbom Tužilaštva. Naime, radi se o interpretaciji iskaza saslušanih svjedoka i dovođenja istih u kontekst onoga što je stavljeno na teret optuženom, a to su radnje opisane u optužnici postupajućeg tužioca, konkretno radnje da je optuženi učestvovao u formiranju živog štita od zarobljenih civila na mostu na rijeci Savi, opisujući da ih je optuženi vezao na mostu, prvo

međusobno, a zatim i za ogradu mosta. Dokazati ove radnje na osnovu iskaza svjedoka Kovačevića, po ocjeni ovog vijeća, nije bilo moguće, jer isti nije svjedočio da ga je optuženi doveo na most i vezao za druge zarobljenike, i formirao živi štit, a niti drugi svjedoci ne spominju da je optuženi bio prisutan u to vrijeme na mostu. Stoga prigovori tužioca da je svjedok Kovačević izjavio da ga je doveo optuženi na most i vezao, nemaju utemeljenje u ispravno i valjano utvrđenom činjeničnom stanju, te se kao takvi odbijaju.

44. Kada se ima u vidu izneseno, kontradikcija iznešenih zaključaka prvostepenog vijeća u pogledu tačke 1. oslobađajućeg dijela presude, kako to tvrdi žalba tužilaštva ne postoji, nego samo nedostatak kvalitetnih dokaza optužbe, te ozbiljnog pristupa u izvođenju *pouzdanih i vjerodostojnih dokaza* na osnovu kojih bi se mogla nesumnjivo utvrditi odgovornost optuženog lica za izvršenje opisanih radnji u optužnom aktu.

45. Konačno, Apelaciono vijeće je zaključilo da u pogledu predmetnih inkriminacija, izvedeni dokazi od strane tužilaštva po svom kvalitetu nemaju potrebnu dokaznu uvjerljivost da je optuženi počinio radnje za koje je oslobođeni prvostepenom presudom. Stoga je shodnom primjenom načela in dubio pro reo, u skladu sa članom 284. tačka c) ZKP BiH, prvostepeno vijeće ispravno donijelo odluku da se optuženi oslobodi od optužbe da je počinio pod tačkom 1. optužnice krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka a) KZ BiH, pod tačkom 2.a) i b) krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH, pod tačkom 3. a), b), c) i d) krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke c), e) i f) KZ BiH, pod tačkom 4. krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) KZ BiH i pod tačkom 5. krivično djelo Uništavanje kulturnih, istorijskih i religijskih spomenika iz člana 183. stav 1. KZ BiH i krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka f) KZ BiH

46. S obzirom na sve navedeno, i u svemu potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje u pobijanoj presudi, valjalo je odbiti kao neosnovane istaknute žalbene prigovore tužilaštva i potvrditi prvostepenu presudu u oslobađajućem dijelu.

2. Žalba odbrane optuženog

47. Pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje iz člana 299. stav 1. ZKP BiH u vezi tačke 1 osuđujućeg dijela presude odbrana nalazi u pogrešno utvrđenoj činjenici svojstva

Branislava Narića, kao i u pogrešnoj interpretaciji svjedočenja istog od strane Suda. Naime, Sud u izreci presude navodi „... nečovječno postupao prema civilu srpske nacionalnosti ...“, međutim odbrana smatra da Branislav Narić kao pripadnik vojnih formacija, naoružan i u uniformi, a nalazeći se u grupi od trojice ljudi, a koja je grupa naoružana i u uniformi išla u izvidnicu nakon što je „probijena linija“, i od kojih je jedan član grupe odbio predaju, te je u razmjeni vatre i ubijen, zasigurno nije predstavljao civilnu osobu u smislu zaštite od strane Ženevskih konvencija.

48. Pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u odnosu na tačku 2. osuđujućeg dijela, odbrana nalazi u činjenici da nije utvrđena odlučna činjenica, kako oštećeni zna da je osoba koja je kritične noći od njega tražila novac Alminko Islamović. U sudski spis su uložene 3 izjave ovoga svjedoka, i iako on u svakoj izjavi spominje da je osoba koja je od njega, zajedno sa Štuc Antom, tražila novac Alminko Islamović, po mišljenju odbrane ostaje potpuno nepoznato kako je to svjedoku poznato. Sve što se, po mišljenju odbrane, na osnovu izjava Ratka Kovačevića može zaključiti, čak i kada im se u potpunosti pokloni vjera, je da je od njega novac tražila osoba za koju je on smatrao da se zove Alminko Islamović.

49. Pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje odbrana nalazi i u činjenici da vijeće nije ponudilo obrazloženje u odnosu na bitne razlike u izjavama ovog svjedoka u pogledu odlučne činjenice ko je bio sa njim kada je predavao novac, navodno, Anti Štucu i Alminku Islamoviću. Naime, odbrana ističe da je u posljednjoj izjavi koju je ovaj svjedok dao, 06.12.2007. godine isti izričito naveo: „a ostalih 9.600 DM posudio mi je Ilija Mijalj iz Odžaka koji je bio prisutan kada sam dao novac Islamoviću i Štucu.“ Odbrana navodi kako je Ilija Mihalj saslušan kao svjedok odbrane u ovome predmetu, i u svome svjedočenju je potvrdio kako je on novac predao Ratku Kovačeviću, te kako je Ratko Kovačević prilikom predaje novca bio sam.

50. Odbrana napominje da je Ratko Kovačević u fazi istrage dao 3 (tri) izjave, u kojima je ponudio 3 (tri) različita scenarija predmetnog događaja, a za koji događaj je, protivno načelu in dubio pro reo, osuđen Alminko Islamović. Odbrana navodi da vijeće nije ponudilo obrazloženje kojem scenariju Ratka Kovačevića, od tri iznesena, je povjerovalo kao istinitom, osim što je očigledno da to nije posljednja izjava od 06.12.2017. godine, pa vijeće u paragrafu 123. prepričava iskaz Ratka Kovačevića dajući sintezu njegovih iskaza, ne obrazlažući zbog čega je određenim dijelovima određenih iskaza poklonilo vjeru a zašto drugim nije.

51. U paragrafima 128. i 129. pobijane presude vijeće obrazlaže na koji način su podudarni iskazi Ratka Kovačevića od 16.01.2006. i 19.05.2006. godine, međutim u navedenim paragrafima je zanemareno postojanje i treće izjave, od 06.12.2007. godine, a u kojoj o odlučnim činjenicama svjedoči drugačije, pa po mišljenju obrane vijeće nije moglo zasnovati odluku o krivnji optuženog, uz primjenu načela in dubio pro reo, na međusobno kontradiktornim izjavama oštećenog, kao i na nepouzdanosti identifikacije optuženog, a u pogledu kojih je, zbog objektivnih okolnosti, izostala mogućnost provjere kredibiliteta i pouzdanosti na glavnom pretresu.

2b) - Zaključci Apelacionog vijeća

52. Odbrana optuženog osporava pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, nalazeći da je prvostepeno vijeće pogešno utvrdilo status Branislava Narića, kao i u pogrešnoj interpretaciji svjedočenja istog od strane Suda. Naime, Sud u izreci presude navodi „... nečovječno postupao prema civilu srpske nacionalnosti ...“, međutim odbrana smatra da Branislav Narić kao pripadnik vojnih formacija, naoružan i u uniformi, a nalazeći se u grupi od trojice ljudi, a koja je grupa naoružana i u uniformi išla u izvidnicu nakon što je „probijena linija“, i od kojih je jedan član grupe odbio predaju, te je u razmjeni vatre i ubijen, zasigurno nije predstavljao civilnu osobu u smislu zaštite od strane Ženevskih konvencija.

53. Analizirajući pobijanu presudu, Apelaciono vijeće nalazi da je ispravno od strane prvostepenog vijeća oštećeni Branislav Narića tretiran kao civil, iako je isti zarobljen 02.06.1992. godine od strane pripadnika HVO dok se nalazio na liniji u blizini svog sela, a što proizilazi iz iskaza svjedoka, ali i iz Uvjerenja VP 7057 Doboj, broj 2-18/99 od 12.02.1999. godine. Dakle i po ocjeni ovog vijeća ispravno se u pobijanoj presudi prvostepeno vijeće poziva i interpretira zajednički član 3. Ženevskih konvencija, koji propisuje da se zaštićenim kategorijama smatraju „lica koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumjevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i...*lica onesposobljena za borbu*“. U tom pravcu, prvostepeno vijeće je u svrhu definisanja statusa oštećenih lica, svoju odluku temeljilo i na odredbi člana 4. IV Ženevske konvencije, koja propisuje ko se ima smatrati ratnim zarobljenikom, te člana 50. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije, koja propisuje da je „civil svaka osoba koja ne pripada jednoj od kategorija osoba navedenih u članu 4A(1), (2), (3) i (6), Treće konvencije i članu 43. istog Protokola, *ali i da u slučaju sumnje da li neka osoba ima status civila, ta osoba smatrat će se za civila*“. Kod utvrđivanja statusa oštećenih, valja cijeliti i stanovište Međunarodnog krivičnog suda, prema kojem aktivno ili

direktno učešće u neprijateljstvima "ne znači samo direktno učešće u neprijateljstvima, drugim riječima borbi, nego također uključuje aktivno učešće u aktivnostima vezanim za borbu", međutim i iako "pripadnost oružanim snagama može ozbiljno upućivati na to da žrtva direktno učestvuje u neprijateljstvima, ona nije pokazatelj koji bi sam po sebi bio dovoljan za takav zaključak."

54. Apelaciono vijeće nalazi da je prvostepeno vijeće utvrdilo i da Tužilaštvo BiH nije izvodilo dokaze u odnosu na okolnosti da li se u konkretnom slučaju radilo o zabranjenom postupanju prema ratnim zarobljenicima ili civilima. Naime, za prvostepeno vijeće je bitna i činjenica da se nije pravila razlika između ratnih zarobljenika i civila, obzirom da su isti nakon lišenja slobode bili smješteni zajedno u prostorijama, u kojima su boravili u potpuno identičnim uslovima, bez obzira na njihov status u vrijeme hapšenja.

55. Stoga, kada se imaju u vidu predočeni dokazi, te interpretacija zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, ovo vijeće, suprotno žalbenim navodima odbrane optuženog, nalazi da je ispravan zaključak prvostepenog vijeća da se u konkretnom slučaju radilo o civilima, koji ne učestvuju direktno u neprijateljstvima, dakle o kategoriji koja uživa zaštitu shodno odredbama zajedničkog člana 3. Konvencije.

56. Odbrana je tokom postupka također ukazivala i na to da Tužilaštvo BiH nije utvrdilo odgovornost optuženog za napad na zaštićenu osobu, a koji napad je posljedovao smrću ili povredom čija je posljedica dugotrajno i teško oštećenje sposobnosti osobe da vodi normalan i konstruktivan život, a koji standardi dokazivanja su definisani zakonom i sudskom praksom kao bitni elementi ove radnje krivičnog djela iz člana 173. KZ BiH. Žalbom odbrane se jednako osporavalo da radnja koja se stavlja okrivljenom na teret nije prešla prag „nečovječnog postupanja“, kao i da je paragrafu 118. presude navedeno da se radnje optuženog mogu podvesti pod institut ponižavajućeg postupanja, a koje mora biti teže od ojađenosti, nelagode ili poniženja, te da je odbrani nejasno na osnovu kojeg dokaza je sud izveo ovakav zaključak.

57. Apelaciono vijeće je u kontekstu utvrđivanja da li predmetno postupanje predstavlja nečovječno postupanje i u smislu ocjene žalbenih navoda, imalo u vidu i sudsku praksu MKSJ-a , gdje se navodi da je stepen tjelesne ili duševne patnje koji se traži za dokazivanje nečovječnog postupanja ili okrutnog postupanja niži od stepena koji se traži za djelo mučenja.

58. Da bi se neko postupanje moglo okarakterisati kao nečovječno, neophodno ga je cijeniti u svakom konkretnom slučaju, ovisno o vrstama samih radnji, ali i posljedica koje te radnje izazivaju po žrtve i njihov tjelesni i duševni integritet, okruženja i prilika, tj. konteksta u kojima se radnje prema žrtvama poduzimaju kao i ovisno o njihovom trajanju i intenzitetu. Posljedice ne moraju da budu trajnog karaktera da bi ponašanje kojim je izazvano bilo okarakterisano kao nečovječno postupanje. Dovoljno je da se radi o ponižavajućem postupanju, koje mora biti teže od ojađenosti, nelagode ili poniženja.

59. Apelaciono vijeće je utvrdilo da se prvostepeno vijeće pored iskaza oštećenog, a prilikom utvrđivanja praga nečovječnog postupanja, rukovodilo i opštim zdravstvenim stanjem, strahom koje je osoba morala osjećati prilikom svakog prelaćivanja i loših uslova u zarobljeništvu, uskraćivanje ljekarske pomoći, te da sve te okolnosti predstavljaju odlučne činjenice za utvrđivanje da li je konkretne prilike dostignut prag nečovječnog postupanja koji je sadržan u zajedničkom članu 3. Ženevskih konvencija tj. jednog od bitnih elemenata krivičnog djela ratnog zločina.

60. Imajući u vidu naprijed navedene standarde za nečovječno postupanje, prvostepeno vijeće je ispravno radnje optuženog posmatralo u kontekstu cjelokupnog položaja u kojem se nalazio oštećeni. Pri tome je imalo u vidu da je prelaćivanje poduzimano odmah nakon zarobljavanja, uz činjenicu da je oštećeni živio u strahu za vlastiti život, te van razumne sumnje utvrdilo da je radnjom opisanoj u ovoj tački osuđujućeg dijela presude, optuženi Almino Islamović, kršeći pravila međunarodnog prava, za vrijeme rata, kao pripadnik vojne policije HVO, nečovječno postupao prema civilu Branislavu Nariću.

61. Podvodeći utvrđeno činjenično stanje pod utvrđene međunarodne standarde za nečovječno postupanje, i Apelaciono vijeće nalazi da radnje optuženog, tačnije obaranje oštećenog na pod i udaranje nogama u uslovima zatočeništva, te njegovog osjećaja straha za život, nesumnjivo predstavljaju ozbiljno ugrožavanje, ne samo fizičkog integriteta oštećenog, nego i njegovog ličnog dostojanstva, kao i da isto predstavlja nečovječno postupanje.

62. Stoga, Apelaciono vijeće u konkretnom slučaju smatra neprihvatljivim prigovore odbrane koja ističe da je oštećeni u konkretnom slučaju govorio samo o udarcima koje je zadobio od optuženog Islamovića, te da u odnosu na njega radnje optuženog nisu prešle prag nečovječnog postupanja, te nalazi optuženog odgovornim i za ovu tačku optužnice.

63. Odbrana optuženog osporava i utvrđeno činjenično stanja kada je u pitanju tačka 2. osuđujućeg dijela izreke, nalazeći da prvostepeno vijeće nije moglo zasnovati svoju odluku o krivnji optuženog, na međusobno kontradiktornim izjavama oštećenog Ratka Kovačevića, kao i na nepouzdanosti identifikacije optuženog, a u pogledu kojih je, zbog objektivnih okolnosti, izostala mogućnost provjere kredibiliteta i pouzdanosti na glavnom pretresu.

64. Naime, iz pročitanih iskaza oštećenog Kovačevića (Zapisnik o saslušanju svjedoka Ratka Kovačevića, MUP RS, CJB Doboj, PS Brod, broj 11-9/02 od 16.01.2006. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Ratka Kovačevića, PS Brod, od 16.05.2006. godine i Zapisnik o saslušanju svjedoka Ratka Kovačevića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-12/3-04-2-115-84/07 – svi uloženi kao dokaz T-68) proizilazi da su dana 12.05.1992. godine, oštećenog Ratka Kovačevića, iz prostorije u kojoj je bio zatvoren, izveli optuženi Alminko Islamović i pripadnik HVO po imenu Ante Štuc, kojem su rekli da komanda vojne policije ima zahtjev po kojem oštećeni treba da im prikupi 100.000 tadašnjih njemačkih maraka ako želi da izađe iz zatvora, jer nešto od tog iznosa treba da dobije i „glavni komandant“ Zdravko Marinić zv. „Babura“. Oštećeni je izjavio da im je tada rekao da nema toliki iznos, ali da će skupiti 20.000,00 DM, te da su mu nakon toga dozvolili da ode u Slavonski Brod, da bi skupio traženi iznos, ali navodi kako je u kući imao samo 9.400,00 DM, pa je ostatak do 20.000,00 DM posudio od svog prijatelja Ilije Mihalja iz Odžaka, koji iznos je kasnije predao optuženom Alminku Islamoviću i Anti Štucu u kafiću „Kakadu“ u Slavonskom Brodu, rekavši im da više novca ne može da skupi, nakon čega su ga pustili da ide kući. Navedeni iskaz potvrdio je svjedok odbrane, Ilija Mihalj koji je naveo da je poznavao Ratka Kovačevića, da mu je posudio između 10.000,00 i 11.000,00 DM tokom 1992. godine, koji iznos novca mu je trebao za „otkup glave“.

65. Žalbeni prigovori odbrane kojim se ukazuje na navodne kontradiktornosti u pogledu odlučnih činjenica u sva tri iskaza ovog svjedoka, posebno kada je u pitanju identifikacija optuženog kao jednog od lica koji su tražili novac od oštećenog, nemaju uporište u utvrđenom činjeničnom stanju, te se kao takvi odbijaju kao neosnovani. Naime, kada su u pitanju iskazi ovog oštećenog, prvostepeno vijeće je posve ispravno zaključilo da se isti podudaraju u pogledu odlučnih činjenica. Naime, oštećeni Ratko Kovačević u iskazu od 16.01.2006. godine naveo je da su mu kritične prilike došli optuženi Alminko Islamović i Ante Štuc i tražili da im preda 100.000,00 DM, jer dio novca mora da dobije i njihov „glavni komandant“ Zoran Marinić zvani „Babura“, te ukoliko ne skupi traženi iznos novca, da će plivati rijekom Savom do Beograda, nakon čega oštećeni odlazi u Slavonski Brod do supruge i još nekih prijatelja,

znajući da u kući ima 9.400,00 DM, dok mu je ostalih 11.600,00 DM posudio prijatelj Ilija Mihalj. Nadalje, u iskazu od 19.05.2006. godine oštećeni navodi da su u prostoriju u kojoj se nalazio u zatočeništvu kritičnog dana došli optuženi i Ante Štuc, rekavši mu tada da, ako želi izaći živ iz zatvora, pripremi 100.000,00 DM, jer pored njih dvojice dio novca mora dobiti i njihov glavni komandant Zdravko Marinić „Babura“, te da će, ukoliko ne obezbijedi traženi iznos novca, plivati rijekom Savom do Beograda. Oštećeni navodi da je tada rekao da nema toliko novca, ali i da je obećao da će skupiti 20.000,00 DM, nakon čega mu je omogućeno da ode u Slavonski Brod da prikupi tražena sredstva.

66. Dakle, kada se analiziraju navedeni iskazi oštećenog, i po ocjeni ovog vijeća, isti su istovjetni u odlučnim činjenicama, za razliku od tvrdnje odbrane optuženog. Naime, sama činjenica da je oštećeni u jednoj izjavi rekao da je znao da u kući ima određeni iznos novca, te da je ostatak do 20.000,00 DM posudio od prijatelja Ilije Mihalja, te da je u drugoj izjavi rekao kako je optuženom i Anti Štucu tada rekao da nema iznos od 100.000,00 DM, ali da će skupiti 20.000,00 DM ne pobijaju činjenicu da je ovaj svjedok pušten iz zatvora da ode u Slavonski Brod, gdje je prikupio iznos od 20.000,00 DM usljed straha za sopstveni život, obzirom da je istom od strane optuženog i Ante Štuc zapriječeno „*plivanjem rijekom Savom sve do Beograda*“, i isti kasnije predao optuženom i Štucu, što je konačno potvrdio i svjedok odbrane, prijatelj oštećenog, Ilija Mihalj.

67. Obzirom na sve navedeno, prigovori žalbe odbrane koji se odnose na žalbeni podosnov u pogledu pravilnosti i potpunosti utvrđenog činjeničnog stanja, nisu doveli u pitanje potpune i detaljne zaključke prvostepenog vijeća u odnosu na osuđujući dio presude, te se isti odbijaju kao neosnovani.

VII-ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 298. ZKP BIH: POVREDE KRIVIČNOG ZAKONA

A.Standardi za odlučivanje po žalbi

68. Podnosilac žalbe koji tvrdi da je došlo do pogrešne primjene zakona mora, kako je već rečeno, navesti barem tu navodnu pogrešku, iznijeti uvjerljive argumente u prilog svojoj tvrdnji i obrazložiti na koji način je ta pogreška utjecala da odluka bude nezakonita

69. U slučaju kada povreda zakona proizlazi iz primjene pogrešne pravne norme u presudi, Apelaciono vijeće može navesti tačnu pravnu normu i shodno tome preispitati relevantna činjenična utvrđenja prvostepenog vijeća. Time Apelaciono vijeće ne ispravlja samo pravnu grešku nego osigurava primjenu odgovarajuće pravne norme na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje.

70. U slučaju kada Apelaciono vijeće zaključi da je prvostepeno vijeće pogriješilo u primjeni zakona, ali je uvjeren u tačnost činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće, Apelaciono vijeće će preinačiti presudu u svjetlu pravilne primjene zakona i po potrebi samo utvrditi odgovarajuću kaznu, a u skladu sa odredbama člana 314. stav 1. i 308. ZKP BiH.

1.Žalba odbrane

71. Pogrešna primjena krivičnog zakona u pogledu tačke 1. osuđujućeg dijela izreke presude, u vezi sa pogrešno i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem se po mišljenju odbrane nalazi u propuštanju utvrđenja bitnog elementa krivičnog djela – posljedice od strane suda. Naime, zajedničkim članom 3 Konvencije se ne sankcioniše svaka protivpravna radnja, već samo ona kojom je ostvarena zabranjena posljedica. Tako je termin „nehumani postupak“ definiran kao nanošenje „teškog fizičkog ili psihičkog bola ili patnje“, dok je MKSJ koristio širu definiciju, koja određuje da je „nehumani postupak onaj koji izaziva ozbiljnu psihičku ili fizičku patnju ili povredu ili predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo“. Naime i kada bi navodi iz presude bili tačni i kada bi se u potpunosti poklonila vjera svjedoku Branislavu Nariću, radnje koje se na taj način optuženom stavljaju na teret nisu prešle prag nečovječnog postupanja, odnosno uz primjenu načela in dubio pro reo nije moguće utvrditi da je radnja koja se stavlja okrivljenom na teret prešla prag „nečovječnog postupanja“.

72. Odbrana navodi da je vijeće u paragrafu 118. presude zaključilo da se radnje optuženog mogu podvesti pod institut ponižavajućeg postupanja, a koje mora biti teže od ojađenosti, nelagode ili poniženja, te je odbrani nejasno na osnovu kojeg dokaza je sud izveo ovakav zaključak. Sam svjedok Branislav Narić, u svom svjedočenju, po mišljenju odbrane, nijednom riječju nije spomenuo da se on te prilike osjećao poniženo, odnosno da je trpio bilo kakav vid

duševnih bolova, a posebno ne da je pretrpio duševni bol teži od ojađenosti, nelagode ili poniženja.

73. Po mišljenju odbrane izostala je nužna konkretizacija okolnosti u pogledu oštećenog, a koja konkretizacija je condicio sine qua non utvrđenja, da je u konkretnom slučaju u pogledu konkretne osobe došlo do „prelaska praga“ nečovječnog postupanja.

74. Odbrana dalje navodi da je sud izvlačeći zaključke na ovakav način prekršio odredbe krivičnog zakona na način što je propustio utvrditi da li je došlo do nastupanja zabranjene posljedice, u odnosu na oštećenog, kao bitnog elementa predmetnog krivičnog djela.

75. Pogrešnu primjenu krivičnog zakona u pogledu tačke 2. osuđujućeg dijela izreke presude odbrana nalazi u činjenici da je izostao opis same radnje izvršenja, odnosno potpuno nejasno ostaje što je to Alminko Islamović radio, a da predstavlja radnju krivičnog djela. U vezi s ovim odbrana ističe stav Apelacionog vijeća Suda BiH u presudi br: S1 1 K 017799 19 Kžk, paragraf 100 : „Kada se radi o krivičnom djelu izvršenom od strane više lica, kao saizvršilaca, činjenični opis izreke presude mora sadržavati i opis radnji u odnosu na svakog od saizvršilaca konkretno. Njihove radnje moraju biti dovoljno precizirane i jasno postavljene, kao osnov za primjenu niza instituta krivičnog materijalnog prava. Za svakog izvršioca izreka presude mora konkretno navesti njegovo ponašanje, bilo kao činjenje ili nečinjenje, kojim je dao doprinos izvršenju krivičnog djela.“

1a) Zaključci Apelacionog vijeća

76. Žalbom se dalje osporava i ukazuje na pogrešnu primjenu krivičnog zakona u pogledu tačke 1. osuđujućeg dijela izreke presude, u vezi sa pogrešno i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem, koje se po mišljenju odbrane nalazi i u propuštanju utvrđenja bitnog elementa krivičnog djela – posljedice od strane suda.

77. Naime, prvostepeno vijeće je svestranom ocjenom svih provedenih dokaza utvrdilo da su se u radnjama optuženog opisanim pod tačkom 1. osuđujućeg dijela izreke presude stekla sva bitna obilježja krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. KZ SFRJ, i to nečovječnim postupanjem prema civilima.

78. Kada je u pitanju žalbeni prigovor kojim se ukazuje da je za postojanje predmetnog krivičnog djela bilo nužno utvrđivanje i navedene posljedice kao njegovog bitnog elementa, pri čemu se ukazuje na odredbu iz člana 173. KZ BiH, ovo vijeće napominje da je optuženi u pobijanoj presudi oglašen krivim za ovo djelo po članu 142. KZ SFRJ u kojem navedena posljedica nije unesena u zakonski opis bića ovog krivičnog djela, te stoga nije ni potrebno njeno posebno utvrđivanje, imajući u vidu da samo utvrđivanje postojanja radnje izvršenja učinjene na način i sa efektima kako je to opisano u pobijanoj presudi, podrazumijeva i posljedicu pa stoga, suprotno žalbenom prigovoru, nije potrebno ni posebno dokazivanje njenog nastupanja.

79. Da je preduzimanjem navedenih radnji opisanih pod tačkom 1. osuđujućeg dijela izreke presude optuženi prema oštećenom, nečovječno postupao, prema ocjeni ovog Vijeća proizilazi iz samog karaktera preduzetih radnji, obaranje na pod, te udaranje nogama, kako je to opisao oštećeni Branislav Narić, što govori o nehumanosti radnji optuženog, te o činjenici da je isto djelo nesumnjivo izazvalo posljedice na strani oštećenog.

80. Pogrešnu primjenu krivičnog zakona u pogledu tačke 2. osuđujućeg dijela izreke presude odbrana nalazi i u činjenici da je izostao opis same radnje izvršenja, odnosno potpuno nejasno ostaje što je to Alminko Islamović radio, a da predstavlja radnju krivičnog djela u smislu odredbe člana 22. KZ SFRJ.

81. Prvostepeno vijeće je našlo da je optuženi odgovoran kao saizvršilac za tačku 2. osuđujućeg dijela presude. U članu 22. KZ SFRJ navodi se: "Ako više lica, učestvovanjem u radnji izvršenja ili na drugi način, zajednički učine krivično djelo, svako od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo". Dakle, saizvršilaštvo po ovom članu podrazumijeva više lica, zajedničko činjenje i zajedničku namjeru.

82. U vezi s navedenim, po ocjeni ovog vijeća, suprotno žalbenim navodima, prvostepeno vijeće je, van svake razumne sumnje, našlo dokazanim da je optuženi dana 12.05.1992. godine u svojstvu zapovjednika voda Vojne policije 101. bosansko-brodske brigade HVO, *zajedno sa Antom Štucom zv. „Britva“*, učestvovao u psihičkom zlostavljanju nezakonito zatočenog civila Ratka Kovačevića iz Bosanskog Broda, na način što su optuženi Alminko Islamović i Ante Štuc zv. „Britva“, iz prostorija zgrade stare policijske stanice u Bosanskom Brodu, gdje je bila smještena vojna policija, izveli oštećenog Ratka Kovačevića, te od istog

iznudili novčanu korist u iznosu od oko 20.000,00 DM (tadašnjih njemačkih maraka), sve na ime otkupa života, a koji novac im je oštećeni predao u kafiću „Kakadu“ u Slavonskom Brodu“.

83. Dakle, u skladu sa sudskom praksom, u slučaju postupanja više izvršilaca, dovoljno je dokazati da isti postupaju zajedno i da su odgovorni kao neposredni izvršioci u nečovječnom postupanju prema žrtvama. Imajući u vidu sve okolnosti pod kojima je došlo do izvršenja navedenih radnji, to je na osnovu ponuđenih dokaza bilo moguće izvesti zaključak van svake razumne sumnje da je optuženi Islamović počinio u saizvršilaštvu krivično djelo koje mu se stavlja na teret tačkom 2. osuđujućeg dijela presude. Stoga, suprotni žalbeni prigovori odbrane optuženog odbijaju se kao neosnovani.

VIII ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BiH - ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

84. Prije nego se osvrne na konkretne žalbene prigovore, Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, obzirom da je u takvoj poziciji da najbolje može odmjeriti i ocjeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće neće remetiti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

85. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana, ili jednostavno nepravedna, da Apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način. Apelaciono vijeće također, uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost, pa ako je Apelaciono vijeće uvjeren da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

86. Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe pokaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

1. Žalba odbrane optuženog

87. Žalbom odbrane optuženog Islamovića, osporava se i odluka o krivičnopravnoj sankciji, na način da prvostepeno vijeće prema navodima žalitelja nije u dovoljnoj mjeri cijenilo sve olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, ukazujući pri tome da je ovako određena kazna prestroga, pa bi se sve funkcije krivičnopravne sankcije ostvarile i u slučaju izricanja blaže kazne.

88. Apelaciono vijeće ocjenjuje neprihvatljivim navedene tvrdnje žalbe o prestrogo odmjerenoj kazni optuženom Alminku Islamoviću. Naprotiv, prvostepeno vijeće je prilikom odmjeravanja kazne optuženom, po ocjeni ovog vijeća, čak i precijenio olakšavajuće okolnosti utvrđene prvostepenom presudom, ne dajući pri tome dovoljan značaj otežavajućim okolnostima, posebno okolnostima koje su se odnosile na težinu djela za koje je oglašen krivim, zbog čega se izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine i dva mjeseca, po ocjeni ovog vijeća, ukazuje dosta blagom i neprimjerenom u konkretnom slučaju, pa je stoga Apelaciono vijeće i uvažilo žalbu Tužilaštva u odnosu na sankciju i preinačilo prvostepenu presudu na način kako je navedeno u izreci. Iz tih razloga, ovo vijeće žalbene prigovore odbrane optuženog kojima se ukazuje na prestrogo odmjerenu krivičnopravnu sankciju optuženom, ocjenjuje kao neosnovane, te ih kao takve odbija u cjelosti.

2. Žalba Tužilaštva BiH

89. Tužilaštvo BiH u žalbi ističe da sankcija nije srazmjerna težini izvršenog krivičnog djela, jer se ipak radi o krivičnom djelu ratnog zločina koje spada u grupu krivičnih djela protiv humanitarnog prava.

90. U pogledu prigovora žalbe Tužilaštva BiH kojim se osporava odluka o krivičnopravnoj sankciji, Apelaciono vijeće nalazi da se osnovano ukazuje da izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine i dva mjeseca neće ispuniti svrhu kažnjavanja, budući da nije srazmjerna težini izvršenog krivičnog djela.

91. Dakle, vijeće Apelacionog odjeljenja analizirajući argumentaciju koju je prvostepeno vijeće istaklo, nalazi da su osnovani prigovori Tužilaštva, te cijeni da izrečena kazna zatvora ne odražava pravilnu ocjenu svih okolnosti predmeta i učinioca, te da je zbog toga nesrazmjerna težini ratnih zločina.

92. Apelaciono vijeće podsjeća da izrečena kazna zatvora od jedne godine i dva mjeseca u svojoj konačnici obuhvata da je djelo počinjeno sa direktnim umišljajem, obzirom da iz presude proizilazi da je prvostepeno vijeće utvrdilo da je krivično djelo koje je optuženi učinio, počinjeno sa direktnim umišljajem.

93. Imajući u vidu da je pobijana presuda jasno utvrdila doprinos i učešće optuženog u predmetnim inkriminacijama opisanim u tačkama 1. i 2. osuđujućeg dijela izreke, ovo vijeće nalazi da je visina kazne zatvora prenisko odmjerena, te da ista ne odgovara prevashodno težini krivičnog djela za koje je optuženi oglašen krivim, kao niti okolnostima pod kojim je isto učinjeno.

94. Naime, ispravno je cijenjeno od strane prvostepenog vijeća da se optuženi teretio za 10 tačaka optužnice, od kojih je oslobođen za osam. U tom kontekstu treba naglasiti da je kriminalna količina za koju je dokazano učešće optuženog u odnosu na prvobitno optuženje drastično manja, te samim tim neminovno utiče i na visinu kazne koju je bilo moguće izreći optuženom, a zbog kojih je optuženom i izreklo nižu kaznu od one koja je propisana kao zakonski minimum za djelo za koje je oglašen krivim. Međutim, po ocjeni ovog vijeća imajući u vidu da je optuženi oglašen krivim za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. u vezi sa članom 22. KZ SFRJ, kazna zatvora je i previše ublažena ispod zakonom propisanog minimuma, te prvostepeno vijeće, nije ispravno iskoristilo svoje diskreciono pravo kod valoriziranja svih okolnosti koje utiču na visinu kazne.

95. Apelaciono vijeće nalazi da je odlučujući o kazni, prvostepeno vijeće moralo imati u vidu da odluka o kazni mora uvijek izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu društvenu osudu zbog konkretnog krivičnog djela, te da je prilikom ocjene svih okolnosti i elemenata koje

je cijenilo kada je ublažio krivičnopravnu sankciju ispod zakonskog minimuma predviđenog za krivično djelo za koje se optuženi tereti, moralo imati u vidu i dodatno cijeniti težinu krivičnog djela za koje je optuženi osuđen, posebno cijeneći činjenicu da je optuženi počinio krivično djelo sa direktnim umišljajem, svjestan djela i posljedica preduzetih radnji, te da je kazna zatvora trebala biti određena u dužem trajanju u odnosu na izrečenu.

96. Kako žalba Tužilaštva nije osporavala odluku o kazni sa aspekta ublažavanja iste, nego isključivo zbog činjenice da prilikom odmjeravanja visine kazne zatvora se nije dovoljno cijenila okolnost težine krivičnog djela, to ovo vijeće nalazi da Tužilaštvo ne smatra spornim ublažavanje kazne ispod zakonskog minimuma, budući da ne konkretizuje niti argumentira u žalbi koje je to okolnosti pogrešno prvostepeno vijeće u odnosu na optuženog cijenilo *kao osobito olakšavajuće*, uslijed kojih je i izreklo visinu kazne ispod predviđenog zakonskog minimuma.

97. Stoga, cijeneći žalbene prigovore Tužilaštva, kao i sve istaknuto u pobijanoj presudi, a imajući u vidu zakonom propisane granice kažnjavanja za predmetno krivično djelo, svrhu kažnjavanja u smislu odredbe člana 33. KZ SFRJ, te sve okolnosti koje mogu biti od uticaja da kazna bude veća ili manja, a naročito stepen krivične odgovornosti optuženog, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, te lične prilike optuženog, ovo vijeće nalazi da **je kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) godine za učinjeno krivično djelo** adekvatna svim tim okolnostima i ličnosti optuženog kao učinioca, težini djela, i da će se sa istom u cijelosti ostvariti svrha kažnjavanja, i to, ne samo specijalne, nego i generalne prevencije.

IX-ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH - ODLUKA O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA

A ŽALBA ODBRANE OPTUŽENOG

98. Konačno, odbrana osporava i odluku o obavezi naknade troškova postupka, te u tom pravcu ističe da je vijeće pogrešno cijenilo činjenicu da je optuženi nekada bio zaposlen u SR Njemačkoj, kao i da je vijeće prilikom donošenja ove odluke trebalo uzeti u obzir okolnosti koje postoje u vrijeme donošenja odluke. Tako odbrana navodi da je nesporno da je optuženi već dvije godine nastanjen u Orašju, a što nije moglo ostati sudu nepoznato obzirom da sva pismena dostavlja na predmetnu adresu, kao i da je nezaposlen, a osim toga odbrana navodi

da činjenica da je optuženi bio nastanjen u Njemačkoj u nekom prošlom vremenu, nije u kauzalnoj vezi sa mogućnostima optuženog za naknadu troškova krivičnog postupka, niti je to obrazloženjem presude učinjeno razumnim.

99. Apelaciono vijeće cijeneći iznesne prigovore nalazi iste neosnovane, te utvrđuje da je prvostepeno vijeće, ispravno konstatovalo da na optuženom leži teret dokazivanja, i da je optuženi propustio da do trenutka donošenja prvostepene presude pruži potpunije podatke o svom imovnom stanju (dostavljanjem relevantne dokumentacije), a koji podaci su bitni za donošenje eventualne odluke o oslobođenju troškova krivičnog postupka.

100. Imajući u vidu navedeno, prvostepeno vijeće je cijeno da na strani optuženog ne postoje okolnosti iz odredbe člana 188. stav 4. ZKP BiH, te da odbrana, a niti sam optuženi nije ukazivao na iste u toku postupka, zbog čega ovo vijeće nalazi posve valjanom i ispravnom odluku prvostepenog vijeća da optuženog obaveže na plaćanje troškova. Dakle, navodi odbrane o nemogućnosti optuženog za naknadu troškova krivičnog postupka, te o eventualnom lošem imovnom stanju optuženog, nisu potkrijepljeni dokazima, stoga isti po ocjeni ovog vijeća su neosnovani i kao takvi se odbijaju.

101. Iz prethodno navedenih razloga, a na temelju odredaba člana 313. i 314. ZKP BiH, apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci presude.

Zapisničar:
Pravni savjetnik
Lejla Džaferbegović

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA
Redžib Begić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena